

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра нарисної геометрії та інженерної графіки

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ОК 7
Навчальна дисципліна - Основи шрифту

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	022	Дизайн
Освітня програма	ОПІ Графічний дизайн	
Обсяг дисциплін	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>Розрахунково-графічна робота, поточний та підсумковий контроль знань</i>	
Форми контролю	Залік	

Викладач:

Сидорова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцент кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки,
sidorovanataliya@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти знайомляться з теоретичними та практичними знаннями про закони побудови шрифтів та особливості застосування шрифтової графіки в навчальній професійній діяльності та здобувають навички художньо-графічної діяльності.

Наприклад: вміння грамотно використовувати знання щодо принципів побудов шрифту та шрифтових композицій, використовувати шрифти різних стилів для визначення і підсилення емоційної значущості інформації, користуватися різними графічними матеріалами та вимогами, що надаються до шрифтових композицій у сучасній архітектурі.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: креслення, рисунок.

1. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН20. Застосовувати набуті знання й розуміння психології творчості, осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- у чому полягає предмет і методи дисципліни «Основи шрифту»;
- види шрифтів та особливості їхнього застосування в архітектурній практиці;
- особливості роботи з різними графічними інструментами і матеріалами;
- вимоги щодо шрифтової композиції;
- елементи комп'ютерної графіки у написанні шрифтів.

розуміти:

- теоретичні основи мистецтва шрифту,
- практичне використання закономірностей побудов літер.

володіти:

- володіння різними прийомами та способами написання шрифту;
- уміння відтворювати стильову єдність шрифту по базовим елементам і літерам;
- уміння використовувати шрифт, як рівноправний елемент графічної композиції.

вміти:

- користуватися правилами виконання надписів різними шрифтами;
- грамотно використовувати шрифти різних стилів для визначення і підсилення емоційної значущості інформації, що надається при створенні об'єктів комунікацій,
- використовувати різні спеціальні прийоми та навички, що допомагають розвивати зорову пам'ять та творчу уяву, володіти навичками аналізу та відтворення гармонії у створенні шрифтових композицій;
- використовувати знання щодо принципів побудов шрифту та шрифтових композицій;
- користуватися різними графічними матеріалами та вимогами, що надаються до шрифтових композицій у сучасній архітектурі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Дисципліна " Основи шрифту ": мета і задачі. Стислий історичний огляд про виникнення та розвиток мистецтва шрифту. Види шрифтів: основні принципи класифікації.	2	2		
2	Креслярські шрифти		2		
3	Загальна теорія шрифту: основні поняття і термінологія. Архітектурні вузький та широкий шрифт: правила виконання окремих великих літер та цифр, а також надписів. Гарнітура і основні елементи літерної графіки. Титульний аркуш	2	4		
4	Антиква : шрифт зодчого: морфологія та особливості побудови літер, знаків і цифр. Спряження	2	6		
5	Шрифт ГОТИЧНИЙ : текстура, швабахер, бастарда, фрактура, ротунда. Вивчення конструктивних особливостей креслення літер. Графічна робота № 2. Шрифт Готичний	2	6		
6	Старослов'янський шрифт: особливості побудови літер, знаків і цифр, вивчення конструктивних особливостей креслення літер. Графічна робота № 3. Старослов'янський шрифт		6		
7	Шрифтові композиції . Класифікація та закони. Геометричні побудови літер і знаків. Оптичні ілюзії і методика їх узагальнення. Ергономічні особливості сприйняття шрифту. Елементи психологічного та емоційного сприйняття шрифту.	2	8		
8	Підготовка до лекційних занять, теоретичних занять і методичних основ курсу				6
9	Закріплення теоретичних основ графічної роботи «Шрифт Антиква» - тема Спряження Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Шрифт Антиква»				10
10	Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Готичний шрифт»				10
11	Підготовка, виконання та оформлення графічної роботи «Старослов'янський шрифт»				10
12	Вибір напрямку тематики, виконання та оформлення графічної роботи «Шрифтова композиція»				10
	Разом	10	34		46

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «диференційованого заліку» за навчальною дисципліною «Основи шрифту» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
ЧАСТИНА I			
Розрахунково-графічна робота	1	50	80
Контроль знань: Поточний контроль знань	1	5	10
Контроль знань: Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	5	10
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання:

- титульного аркушу,

- розрахунково-графічної роботи, яка включає 4 роботи:

КР 1. Шрифт Антиква: вивчення конструктивних особливостей креслення літер за допомогою спряження (ф.А3)

КР 2. Шрифт Готичний: вивчення конструктивних особливостей креслення літер, виконання написів (ф.А3)

КР 3. Шрифт Старослов'янський: вивчення конструктивних особливостей креслення літер, виконання написів (ф.А3)

КР 4. «Шрифтова композиція»

Контроль здійснюється за допомогою усного опитування, опитувальних аркушів у письмовій формі, аудиторних контрольних графічних робіт.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Основи шрифту» для студентів спеціальності 022 «Дизайн» освітній рівень (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2022. – 64с.

2. Бредньова В.П., Перпері А.О., Яворська Н.М. Навчальний посібник з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей 191 «Архітектура та містобудування» і 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». - ОДАБА, 2017.- 128 с.

3. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей 191 «Архітектура та містобудування» освітнього рівня «Бакалавр» – Одеса: ОДАБА, 2020. – 82с.
4. Перпері А.О., Яворська Н.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Прикладне мистецтво шрифту» для здобувачів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» за спеціальністю 023«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітнього рівня «магістр». ОДАБА: Одеса, 2022. – 130 с.
5. Перпері А.О., Яворська Н.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Прикладне мистецтво шрифту» до виконання розрахунково-графічних робіт для здобувачів освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво» за спеціальністю 023«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітнього рівня «магістр». ОДАБА: Одеса, 2022. – 34 с.
6. Перпері А.О., Яворська Н.М., Яворський П.В. Конспект лекцій з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітнього рівня «бакалавр». ОДАБА: Одеса, 2021. – 139 с.
7. Perperi A.O., Sydorova N.V., Brednyova V.P., Yavorska N.M. Compendium of lectures on art of font for students of specialty 191 «architecture and urban planning». Мистецтво шрифту. Конспект лекцій для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Odessa, 2019. – 47р.
8. Перпері А.О., Бредньова В.П., Яворська Н.М. Методичні вказівки з дисципліни «Мистецтво шрифту» до практичних занять для виконання контрольних і самостійних робіт для студентів спеціальностей: 191 «Архітектура та містобудування», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр». ОДАБА: Одеса, 2019. – 59 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Різник М. Письмо і шрифт / М. Різник. К.: Вища школа, 1978. – 132 с.
2. Мітченко В. С. Естетика українського рукописного шрифту / В. С. Мітченко. К.: Грамота, 2007. – 208 с.
3. Архитектурное черчение: Справочное пособие (Ткач Д.И., Рускевич Н.Л., Нири́нберг П.Р., Ткач М.Н.). К.: Будивельник, 1991. – 272 с.
4. Шпаковский Ю.Ф. Шрифты. Справочное пособие дизайнера. Минск: Харвест, 2006. – 336 с.
5. Эмиль Рудер. Типографика. — М.: Таллер, 1998. — 232 с.
6. Снарський О.В. Шрифт в мистецтві художнього оформлення / О. В. Снарський. К.: Мистецтво, 1975. – 132 с.
7. Тоотс В. 300 шрифтов / В. Тоотс. М.: Книга, 1960. – 288 с.